

Заједнички безбедносни простор

Говорити о безбедности било које земље појединачно, а не уважити цео регион било би апсолутно погрешно баш као што би било погрешно и помислити да се са организованим криминалом може самостално изборити у оквиру граница своје земље – истакао је министар одбране Драган Шутановац на отварању конференције

Председник Тадић са начелницима генералштабова

Председник Републике Србије Борис Тадић разговарао је са учесницима Треће конференције начелника генералштабова балканских земаља.

Састанку су присуствовали и домаћини конференције, министар одбране Драган Шутановац и начелник Генералштаба Војске Србије генерал-потпуковник Милоје Милетић, командант Команде савезничких здружених снага у Напуљу и специјални гости, бивши начелници генералштабова грчке и српске војске.

У београдском хотелу „Континентал“, 9. јуна, одржана је Трећа конференција начелника генералштабова балканских земаља.

На отварању конференције учеснике је поздравио министар одбране Драган Шутановац.

„Изузетно ми је задовољство да данас присуствујем отварању Треће конференције начелника генералштабова балканских земаља, својеврсног форума за унапређење војне сарадње и безбедности региона. Посебна ми је част да у име земље домаћина и Министарства одбране Републике Србије, поздравим чланице форума и уважене представнике Европске уније и НАТОа, чије присуство довољно говори о подршци и значају која се придаје овој конференцији“, рекао је министар Шутановац на почетку обраћања.

„Регион Балкана у дужем периоду повезивао се са неразвијеним нивоом демократске свести и неспремношћу ка усвајању демократских тековина. То потврђују и чести сукоби и ратови који су се водили готово међу свим народима на овим просторима.

Данас, иако долазимо из различитих земаља и репрезентујемо своје специфичности, иако смо раздвојени границама, ипак смо свесни да се безбедносни простор не може поделити на њима, већ да он превазилази све границе у региону и шире.

Говорити о безбедности било које земље појединачно, а не уважити цео регион било би апсолутно погрешно баш као што би било погрешно и помислити да се са организованим криминалом може самостално изборити у оквиру граница своје земље.

Таква борба била би на самом почетку изгубљена, јер савремени изазови, ризици и претње превазилазе све границе.

Подсећам да они који се удружују у свом интересу који води ка дестабилизацији

не деле се према језику који говоре или земљи којој припадају, њима за сарадњу нису потребни уговори нити протоколи!

Утолико је веома важно што данас начелници генералштабова балканских земаља, заједнички расправљају о унапређењу војне и безбедносне сарадње која је толико неопходна не само региону већ и ван њега.

Сигуран сам да државе Балкана имају капацитете да буду поуздани партнери у регионалном и међународном систему безбедности као што сам убеђен да ова иницијатива треба да се прошири на још један број земаља које несумњиво припадају истом безбедносном простору, како год тај географски простор звали.

Државе Балкана развиле су у протеклом периоду сарадњу у области одбране која се одвија преко бројних регионалних иницијатива, снажно ојачаних билатералном војном сарадњом.

Министарство одбране и Војска Србије спремно су приступили новом квалитету безбедносне сарадње, препознајући њен значај у добросуседским односима, регионалном дијалогу, партнерству и заједничким деловањем у њеном очувању.

Кроз рад регионалних форума залажемо се за формирање регионалних центара и учествовања у заједничким пројектима. Република Србија предложила је, између осталог, и формирање самосталних центара, од којих су највећи, Регионални центар АБХО и Војномедицински регионални центар, али и да заједничким снагама са суседима учествујемо у унапређењу рада других центара.

Нема никакве сумње да сарадња у области одбране неминовно води ка сарадњи у области одбрамбене индустрије и привреде уопште. Јачањем индустријских и привредних капацитета јача се економска и социјална стабилност земље као једна од осно-

вних претпоставки свеукупне стабилности и безбедности сваке земље. Сигуран сам да сарадњом у области одбрамбене индустрије стварамо извесније могућности за развој и производњу современог наоружања и војне опреме!

Реформом сопственог система одбрамбене тежимо и интеграцији, чиме се реформски и интегративни процеси сагледавају обједињено, као један процес који је неминован и дуготрајан”.

Говорећи на отварању конференције начелника генералштабова балканских земаља, министар Шутановац рекао је: „И поред уложених напора и постигнутих резултата, регионална безбедност није у потпуности стабилноста и нажалост нису отклоњене опасности од обнављања и избијања насиља.

Различита политичка гледишта на актуелне ризике и претње у региону, узроке њихових појава и последица, требало би у највећој мери хармонизовати, ради достизања заједничког циља – безбедносне стабилизације Балкана.

На безбедност региона додатно утичу асиметричне претње, тероризам и организовани криминал.

Посебно наглашавам да неадекватно решавање питања повратка избеглих, прогнаних и интерно расељених лица додатно успорава процес стабилизације у региону.

Заједнички интерес међународне заједнице и свих регионалних актера је да не дође до сукоба и дестабилизације. У том контексту и регионалну безбедност посматрамо као недељиви појам, а решавање заједничких проблема кроз стварање форума за унапређење регионалне безбедности, попут данашњег заседања начелника генералштабова балканских земаља.

Конференција за новинаре

На крају рада Треће конференције начелника генералштабова балканских земаља, председавајући, начелник Генералштаба Војске Србије генерал-потпуковник Милоје Милетић истакао је да је на скупу било речи о неколико важних тема регионалног карактера, као што су питања обуке, вежби и школовања, изградње регионалних центара за обуку како би се рационализовали трошкови, али и о асиметричним претњама и изазовима безбедности у региону.

Начелник Генералштаба ВС рекао је да је на форуму усаглашена листа заједничких активности које ће се спроводити између две конференције. Расправљано је и о проблему вишкова убојних средстава, који је својствен готово свим земаљама региона, те да су неке учеснице конференције, а посебно Турска, понудиле помоћ у решавању тог питања.

Договорене су и заједничке годишње процене асиметричних претњи које ће подразумевати низ заједничких активности војски балканских земаља.

Одговарајући на питање новинара о најизраженијим претњама безбедности, начелник Генералштаба албанске војске бригадни генерал Максим Малај назначио је да проблем представљају илегална имиграција и илегална трговина.

Начелник Генералштаба турске војске генерал Илкер Башбук означио је тероризам као основну претњу безбедности, иако се ниједна од балканских земаља још није сусрела са тим проблемом. Он је рекао да је неопходно да се у том смислу развија сарадња међу војскама у региону, а размена обавештајних података о евентуалним терористичким дејствима био би први корак у том правцу.

А. П.

Учесници

Трећом конференцијом начелника генералштабова балканских земаља председавао је начелник ГШ Војске Србије генерал-потпуковник Милоје Милетић. У раду конференције учествовали су начелници генералштабова Албаније – бригадни генерал Максим Малај, БиХ – генерал-потпуковник Миладин Милојчић, Бугарске – генерал Златан Стојков, Црне Горе – вицеадмирал Драган Самаршић, Грчке – генерал Димитриос Грапасас, Македоније – генерал-потпуковник Мирослав Стојановски, Румуније – адмирал Георге Марин и Турске – генерал Илкер Башбук.

Конференцији су присуствовали и председавајући Војног комитета ЕУ генерал Анри Бентеже и командант савезничке команде Здружених снага у Напуљу адмирал Марк Фиццералд, те бивши начелници генералштабова Грчке и Србије генерали Хиофотис и Понош.

ступом безбедности. Основу таквог приступа, према Милетићевим речима, чине дијалог, партнерство и заједничко деловање на достизању, очувању и унапређењу безбедности.

„Живимо у свету у коме се смањују опасности од класичних војних изазова ризика и претњи док истовремено расту опасности од невојних претњи безбедности. Све то указује на потребу за још тешњом сарадњом, заједничким ефикасним деловањем, разменом информација – пре свега за превентивним деловањем. А за то је неопходно постојање високог нивоа међусобног поверења, разумевања и достизање потребног нивоа интероперабилности”, рекао је генерал Милетић. Он је изразио уверење да тренутно безбедносно окружење захтева иновирање постојећих и дефинисање нових области војне сарадње у региону као и потребу за њеним интензивирањем. То је била порука којом је и званично отворена Трећа конференција начелника генералштабова балканских земаља.

Конференција начелника генералштабова балканских земаља је регионална иницијатива коју чине начелници генералштабова Албаније, БиХ, Бугарске, Црне Горе, Грчке, Македоније, Румуније, Турске и Србије. Успостављена је на првом састанку одржаном 2007. године у Солуну у Грчкој, као форум највиших војних представника балканских земаља, чији је циљ развијање дијалога и сарадње. Друга конференција одржана је у Анталији у Турској 2008. Форум начелника генералштабова заседа једном годишње, и њиме председава начелник генералштаба земље домаћина. Све одлуке у раду форума доносе се консензусом. ■

С. ЂОКИЋ
А. ПЕТРОВИЋ